

การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดนครนายก
Development of Format and tourism activities Fruit Farming.
Accordance with Sufficiency Economy in
Nakhon Nayok Province

ปัทมา สารสุข¹

Pattama Sarasuk¹

Received : July 21, 2021; Revised : November 18, 2021; Accepted : November 20, 2021

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การศึกษา 1) เพื่อศึกษารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ และ 3) เพื่อเสนอรูปแบบประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก เพื่อเป็นต้นแบบในการปรับใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ที่มีองค์ประกอบใกล้เคียงกัน ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การสำรวจเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิจัยมีดังนี้

1) จังหวัดนครนายกมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งภายในและใกล้เคียงสามารถที่จะนำมาปรับใช้ในกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนได้ มีภูมิปัญญาชาวบ้าน มีประเพณีวัฒนธรรม ทำให้มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงานภายในชุมชนเป็นจำนวนมาก ทำให้ชุมชนได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาหมู่บ้านของตนในหลาย ๆ ด้านอย่างยั่งยืนและต้องการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนบนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร; Faculty of Management Science, Phranakhon Rajabhat University, Thailand; e-mail : pattama_tip@hotmail.com

2) การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ จังหวัดนครนายก การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ควรมีผู้รับผิดชอบรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ กลุ่มเป้าหมายควรมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่เห็นคุณค่าการท่องเที่ยวแบบวิถีชาวบ้าน

3) รูปแบบประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ จังหวัดนครนายก เนื้อหาการประชาสัมพันธ์ควรมุ่งเน้นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นหรือจุดขายของวิถีชีวิตของชุมชน เครื่องมือการประชาสัมพันธ์ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายแบบผสมผสาน สื่อสังคมออนไลน์ สื่อหรือช่องทางที่ทำให้เกิดการรีวิวหรือการบอกต่อ

คำสำคัญ (Keywords) : รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว, เศรษฐกิจพอเพียง, จังหวัดนครนายก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the patterns and activities of orchard tourism according to the sufficiency economy. Nakhon Nayok Province 2) to develop a model and orchard tourism activity and 3) to propose a model for publicizing the orchard tourism activities according to the sufficiency economy Nakhon Nayok Province as a model for adapting to other areas with similar composition Qualitative Research, Documentary Research, In-Depth Interview, and Participant Observation were used for 200 populations and samples with questionnaires. and analyze the data by finding the frequency and percentage. The research results are as follows.

1) Nakhon Nayok Province has tourist attractions both within and nearby that can be adapted in activities and community tourism forms. have folk wisdom have cultural traditions causing a large number of interested people to come to study work within the community This made the community realize the importance of sustainable development of their village in many ways and wanted to organize community tourism activities based on the concept of sufficiency economy.

2) Development of orchard tourism activities and forms Nakhon Nayok Province Public relations operations should have a person responsible for the form and activities of orchard tourism. The target group should focus on tourists who value tourism as a local way of life.

3) Public relations form for orchard tourism activities Nakhon Nayok Province
Public relations content should emphasize local identity or the selling point of the community's lifestyle. Public relations tools should use a combination of various tools. social media Media or channels that lead to reviews or referrals

Keywords : Development of Format and tourism, Accordance with Sufficiency Economy, Nakhon Nayok Province

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความสำคัญและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมากรายได้จากการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญมากของประเทศรวมทั้งเป็นแหล่งก่อให้เกิดการจ้างงานการผลิตสินค้าการกระจายรายได้และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศซึ่งในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจทั้งในอดีตและปัจจุบันการท่องเที่ยวเสมือนเป็นยุทธศาสตร์แนวทางหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจมีส่วนช่วยประเทศให้ฟื้นตัวจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจได้

เนื่องจากจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่มีสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรทำให้มีอุตสาหกรรมเกษตรเกิดขึ้นจำนวนมากเป็นจังหวัดชั้นนำในการผลิตสินค้าการเกษตรออกสู่ตลาด มีสถานท่องเที่ยวในด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมธรรมชาติ มีแหล่งเรียนรู้รวมทั้งการให้บริการด้านเทคโนโลยีการผลิตการเกษตรและเกษตรเชิงอุตสาหกรรม ทำให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (Agro-Tourism) จะทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตของชาวนครนายกชนบทชนบทร่มเย็นประเพณีและวัฒนธรรมได้รับความรู้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและสามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้สร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นคุณค่าภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกษตรกรไทยรวมถึงเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกรรวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าทรัพยากรด้านการเกษตรของเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องส่งผลให้ครอบครัวชุมชนสังคมมีความเข้มแข็งและความเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจสังคมจังหวัดนครนายกได้มีการน้อมรับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตไม่ว่าจะเป็นการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดในการพัฒนาและปรับปรุงสวนผลไม้ จนทำให้คนในชุมชนสวนผลไม้ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีจนทำให้มีชีวิตอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี และที่สำคัญมีคุณธรรมที่ดี ทำให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง สินค้าพื้นเมืองของนครนายก มีทั้งที่เป็นของกินของใช้ผลิตภัณฑ์พืชผักผลไม้ที่ขึ้นชื่อนานาชนิด เช่น

มะปรางหวาน ส้มโอ ทุเรียนส้มเขียวหวาน หน่อไม้หวาน มะนาว มะยงชิด ฯลฯ ชาวสวนผลไม้ จังหวัดนครนายกได้มาบุกเบิกสวนมะยงชิด พันธุ์ทุเลกล้าซึ่งจัดเป็นสายพันธุ์ที่ดีที่สุดพันธุ์หนึ่งใน ประเทศไทย มีการปลูกอย่างกว้างขวางผลมีขนาดใหญ่ปลอดสารพิษไม่ได้ใส่ปุ๋ยเคมี เจ้าของสวนทำ เกษตรแบบอินทรีย์ธรรมชาติ เจ้าของสวนเน้นปุ๋ยชีวภาพ รวมทั้งใช้สารสกัดจากพืชป้องกันกำจัด แมลงศัตรูพืชซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ช่วยให้ทุกครัวเรือน พออยู่ พอกิน

ดังนั้น การที่จะให้เกิดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้โดยนำหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางนั้นชาวบ้านต้องยึดหลักที่ว่า ทุกคนในชุมชนชาวสวนผลไม้เป็น เจ้าของทรัพยากรที่มีอยู่ภายในหมู่บ้านและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการการท่องเที่ยวสวน ผลไม้ โดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และผลิตภัณฑ์ของชุมชนมาใช้เป็นต้นทุนหรือปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่าง เหมาะสม โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ให้ทุกคนตระหนักและ เห็นความสำคัญอย่างจริงจังของการท่องเที่ยวสวนผลไม้ โดยหันมารักษแหล่งท่องเที่ยว อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม อันเป็นบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อที่จะให้นักท่องเที่ยวหันมาเห็น คุณค่า ความสำคัญการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยการให้ความรู้ ความ เข้าใจ กับนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ นักท่องเที่ยวรู้ถึงคุณค่า ความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลแหล่ง ท่องเที่ยว (Studying) การเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม ประเพณี (Learning)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบและกิจกรรมการ ท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก เพื่อนำมาจัดเป็นรูปแบบและ กิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ให้สอดคล้อง กับความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ในด้านการวางแผนและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ให้ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนสวนผลไม้เอง หรือบริเวณใกล้เคียงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น รูปแบบไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีดั้งเดิม และข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ภาครัฐ ในการวางแผนและกำหนดทิศทางทางป้องกันและแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและ ถูกต้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ที่มีอยู่ของจังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก
3. เพื่อเสนอรูปแบบประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก ใช้วิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดนครนายก ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 โดยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ซึ่งในจังหวัดนครนายกมีอำเภอทั้งหมด 4 อำเภอ โดยเปรียบเทียบจากการแบ่งสัดส่วนของประชากรแต่ละอำเภอดังนี้ อำเภอเมืองจำนวน 80 คน อำเภอบ้านนาจำนวน 56 คน อำเภอองครักษ์จำนวน 48 คน และอำเภอปากพลีจำนวน 20 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามและเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องถูกต้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC – Index of Item-objective Congruence) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ได้ค่า IOC = 1.7 ซึ่งค่า IOC ที่ เหมาะสม = 0.5 ขึ้นไป (Taverat, 2000 : 117) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ของชุมชน ได้แก่ ประธานกลุ่มเกษตรกรชาวสวนผลไม้ดีเด่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จังหวัดนครนายก จำนวน 20 คน ซึ่งมีหน้าที่

โดยตรงในการมีส่วนร่วมในรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามและเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องถูกต้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC – Index of Item-objective Congruence) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ได้ค่า IOC = 1.5 ซึ่ง ค่า IOC ที่เหมาะสม = 0.5 ขึ้นไป (Taverat, 2000 : 117) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อ สัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุป ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อเสนอรูปแบบการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ คุณสมจิตร โชติทัตติม หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดนครนายก จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยติดต่อสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุป ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบผลการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบผลการวิจัยเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 โดยการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง ใช้สูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน Petchroj, Angsuchoti, and Chumniprasart, 2007 : 267) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ ± 5 ได้จำนวน 200 ตัวอย่าง และ สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ได้นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก

การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินงานโดยประชาชนกลุ่มเกษตรกรชาวสวนผลไม้ดีเด่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครนายก ซึ่งประกอบไปด้วยประชาชนกลุ่มสวนลองกอง สวนมังคุด สวนส้มโอปลอดสารพิษ สวนมะยงชิด สวนมะปรางหวาน สวนกะท้อน ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์ในสวนไม้ผล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก

2. การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ควรเป็นผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาทำความเข้าใจนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อและช่องทางที่กลุ่มเป้าหมาย เข้าถึงง่าย สร้างและนำเสนอจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของกิจกรรมท่องเที่ยวสวนผลไม้ สร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์ระหว่างสวนผลไม้ด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้และเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ด้านการประชาสัมพันธ์และการใช้สื่อให้แก่ผู้ประกอบการ

เนื้อหาการประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ควรเป็นเนื้อหาที่เน้นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของท้องถิ่นหรืออัตลักษณ์ที่เป็นจุดขายของสวนผลไม้ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวแบบอื่น เรื่องราวที่สะท้อนวิถีชีวิตของชุมชน การเป็นสวนผลไม้ดีเด่นที่ได้รับรางวัล ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว สันทนาการ และกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมวิถีชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ของสวนผลไม้ ควรสร้างสรรค์เนื้อหาหรือข้อความเพื่อสร้างแรงจูงใจและการจดจำของนักท่องเที่ยว

เครื่องมือการประชาสัมพันธ์ ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายแบบผสมผสาน เครื่องมือที่มีค่าใช้จ่ายไม่มาก สื่อสังคมออนไลน์ สื่อหรือช่องทางที่ทำให้เกิดการรีวิวหรือการบอกต่อ (Word of Mouth) สื่อบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิด (Influencer) ต่อกลุ่มเป้าหมาย ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางของหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว การทำกิจกรรมประชาสัมพันธ์ และสื่อสิ่งพิมพ์พื้นฐานที่ให้ข้อมูลรายละเอียด

กลุ่มเป้าหมายการประชาสัมพันธ์ ควรมุ่งเน้นนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่เห็นคุณค่าการท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตชาวบ้าน หรือชื่นชอบ เรียนรู้วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวที่ชอบการผจญภัย กลุ่มองค์กร นิสิต นักศึกษาที่ต้องการศึกษาดูงานหรือทำกิจกรรม

3. รูปแบบการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก

รูปแบบการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก ได้แก่ กิจกรรมสาธิตการตอนกิ่งผลไม้ กิจกรรมการสาธิตการแปรรูปผลไม้ กิจกรรมการเก็บผลไม้ กิจกรรมสาธิตการทำปุ๋ยหมัก-ปุ๋ยชีวภาพสู่เกษตรกรยั่งยืน กิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อเป็นการจัดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมที่กล่าวมาเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ง่ายในเรื่องการจัดหาอุปกรณ์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก สามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

1. รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวสวนผลไม้ จังหวัดนครนายกนั้น เนื่องจากจังหวัดนครนายกประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทั้งในสวนผลไม้ แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม วิถีชีวิต และสวนผลไม้ที่มีชื่อเสียงยังมีผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ ดังนั้น การพัฒนาให้เกิดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องที่ง่ายในการจัดหาสถานที่ การกำหนดพื้นที่และการกำหนดสิ่งจำเป็นที่เป็นพื้นฐานในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเตรียมต้อนรับนักท่องเที่ยว กิจกรรมที่น่าสนใจและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และคนในชุมชนสามารถตอบสนองให้กับนักท่องเที่ยวได้ทั้งยังเป็นประโยชน์แก่ชุมชน ได้แก่ กิจกรรมสาธิตการตอนกิ่งผลไม้ กิจกรรมการสาธิตการแปรรูปผลไม้ กิจกรรมการเก็บผลไม้ กิจกรรมสาธิตการทำปุ๋ยหมัก-ปุ๋ยชีวภาพสู่เกษตรกรยั่งยืน กิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อเป็นการจัดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมที่กล่าวมาเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ง่ายในเรื่องการจัดหาอุปกรณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Arpavate (2010 : 232) ที่กล่าวถึงการใช้วิธีการหรือเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญ อย่างเช่น การเผยแพร่ข่าวสาร การใช้กิจกรรม ซึ่งเป็นสื่อที่โฮมสเตย์สามารถจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ในด้านเนื้อหาของการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการบริการของ

โฮมสเตย์ เรื่องราวของโฮมสเตย์และชุมชน วัฒนธรรม กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมสหกรณ์การ และเนื้อหาเกี่ยวกับคำชมเชยและความประทับใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dabsomdet (2016) ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการหรือความคาดหวังในการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์คือการศึกษาวิถีชีวิตชุมชน การทำกิจกรรมที่น่าสนใจ

2. การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก การดำเนินงานประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ ควรมีผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์โดยตรง ศึกษาทำความเข้าใจนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเพื่อ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อและช่องทางให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ และช่องทางที่กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงง่าย โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Pravichai (2017) ที่กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์ต่อผู้รับสารยุคใหม่ซึ่งทำ ให้รูปแบบและวิธีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไป การกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ต้องให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการและพฤติกรรมสื่อสารของผู้รับสารเป้าหมาย นอกจากนี้การสร้างจุดเด่น จุดขาย หรืออัตลักษณ์ของกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukanthasirikul (2015) ที่พบว่า ในการพัฒนาการตลาดบริการนั้น จำเป็นต้องหาอัตลักษณ์เพื่อสร้างความแตกต่าง การอนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ให้สามารถสื่อสารกับ นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง ในด้านกลุ่มเป้าหมายการประชาสัมพันธ์ควรมุ่งเน้นนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต่างชาติแบบเฉพาะกลุ่ม และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เห็นคุณค่าการท่องเที่ยวแบบวิถี ชีวิตชาวบ้าน หรือชื่นชอบเรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น

3. รูปแบบการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายก กลุ่มเกษตรกรสวนผลไม้จังหวัดนครนายกมีการปลูกส้มโอพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง ขาวแตงกวา ขาวใหญ่ ที่มีรสชาติดี แต่ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จัก ศักยภาพการ ท่องเที่ยว สวนผลไม้ของจังหวัดนครนายกที่โดดเด่นมีสวนมะยงชิด สวนเงาะ และสวนส้มโอ สนับสนุนให้ธุรกิจสวนผลไม้ของชาวสวนผลไม้จังหวัดนครนายกเติบโตและพบว่ากลุ่มเกษตรกร พัฒนาสวนผลไม้ด้านต่าง ๆ ที่รองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวสอดคล้องกับปรัชญาพื้นฐานของ เศรษฐกิจพอเพียง เช่น เปลี่ยนการบำรุงต้นจากปุ๋ยเคมีมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนเพื่อเพิ่มรสชาติการ พืชพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และเชื่อมโยงกันทุกกลุ่ม รวมทั้งการดูแลใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการมี ส่วนร่วมภายในกิจกรรมทางสังคม และเศรษฐกิจของชุมชนซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Chaiwatpongskon (2014) ที่พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการร่วมกิจกรรม

ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สัมผัส วิถีชีวิตชุมชน บรรยากาศของชุมชน ส่วนเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลาย แบบผสมผสานเพื่อให้ช่องทางให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้สะดวก สื่อหลักคือสื่อสมัยใหม่อย่างสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าถึงได้ สื่อหรือช่องทางที่ทำให้เกิดการรีวิว หรือการบอกต่อโดยนักท่องเที่ยว และสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Pitpreecha (2017 : 32 และ 67 – 68) ที่กล่าวถึงบทบาทของสื่อออนไลน์ และผู้มีอิทธิพล (Influencer) ต่อการประชาสัมพันธ์ยุคปัจจุบันว่าต้องเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและวิธีการทำงานเกี่ยวกับสื่อ ต้องใช้ให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย พยายามผสมผสานสื่อต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกคนสามารถเป็นผู้ผลิตและเผยแพร่ข่าวสาร จึงทำให้เกิดผู้มีอิทธิพลในโลกออนไลน์

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Body of Knowledge)

เกษตรกรสามารถจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวมาซื้อผลไม้ราคาถูก และได้สัมผัสธรรมชาติ วิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ เทศกาลมะปรางหวาน มะยงชิดเทศกาลบุญบั้งไฟ (ตำบลสาธิตา, วัดเขานางบวช) เข้าพรรษา 12 สิงหาคม วันแม่ (งานส้มโอ ช่วง 10 – 12 สิงหาคม)และขยายการท่องเที่ยวไปยังเทศกาลสงกรานต์ และประเพณีที่สำคัญของชุมชน และรูปแบบการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ เป็นช่วงสั้นๆ การให้คำแนะนำกับเกษตรกร และสื่อโทรทัศน์มาประชาสัมพันธ์ เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้ธุรกิจสวนผลไม้ของจังหวัดนครนายกเจริญเติบโตทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสวนผลไม้จังหวัดนครนายกมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Pitpreecha (2017 : 32 และ 67 – 68) ที่กล่าวถึงบทบาทของสื่อออนไลน์ และผู้มีอิทธิพล (Influencer) ต่อการ ประชาสัมพันธ์ยุคปัจจุบันว่าต้องเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและวิธีการทำงานเกี่ยวกับสื่อ ต้องใช้ให้ตรง กลุ่มเป้าหมาย พยายามผสมผสานสื่อต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ทุกคนสามารถเป็นผู้ผลิตและเผยแพร่ข่าวสาร จึงทำให้เกิดผู้มีอิทธิพลในโลกออนไลน์

อนึ่งจากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูล และร่วมกิจกรรมงานผลไม้จังหวัดนครนายกวันที่ 12 กรกฎาคม 2564 สังเกตได้ว่าผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีคุณธรรม การให้โอกาสเกษตรกรชาวสวนผลไม้ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้มีความก้าวหน้าเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐสามารถที่จะนำรูปแบบการพัฒนาในรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนผลไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครนายกนี้นำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาฐานรากของชุมชนในท้องถิ่นด้วยการเชื่อมโยงความร่วมมือในการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน

1.2 ประสพการณ์จากงานวิจัยนี้ชี้ถึงในเรื่องความสามัคคีที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมขององค์กรของรัฐ องค์กรเอกชนกลุ่มสมาชิกชุมชนที่ต้องการรวมเอาพลังสร้างผลให้เกิดประโยชน์ในสถานะที่ให้ผลสูงสุดแก่องค์กร

1.3 การวิจัยในระดับท้องถิ่นครั้งนี้มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในระยะแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งฉบับที่ 10 (2550 – 2554) ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในเรื่องการพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้การสร้างคามเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากที่มั่นคงของประเทศ

1.4 ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนสำหรับเกษตรกรสวนผลไม้ และนำผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มต่าง ๆ ไปศึกษาดูงานกรณีหมู่บ้านตัวอย่าง ชุมชนที่มีชื่อเสียงและมีการท่องเที่ยว เพื่อนำหลักการจัดการของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนดังกล่าวมาเป็นแบบอย่างในการประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของจังหวัดนครนายก

1.4 ชุมชนเกษตรกรสวนผลไม้ควรที่จะเร่งสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกให้ชาวบ้านช่วยกันฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นระบบโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในชุมชนตามมา

1.5 หน่วยงานภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเข้ามาแก้ไขปัญหากำกับ ดูแลอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยว มาตรฐานของราคาสินค้า คุณภาพของสินค้า และจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชน

1.6 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานนครนายกสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาและปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์โครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีงานวิจัยที่มีการสร้างทางเลือกในการจัดการและแก้ไขปัญหาจากการท่องเที่ยวในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ รวมถึงสร้างจิตสำนึกเรื่องของการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม

2.2 จากประสบการณ์ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าทักษะในการเป็นวิทยากรกระบวนการของนักวิจัยจะช่วยให้การดำเนินการกระบวนการวิจัยเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาอุปสรรคได้ทันท่วงที

2.3 งานวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดหัวข้อวิจัยที่น่าสนใจ เช่น การพัฒนาสื่อเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศสวนผลไม้จังหวัดนครนายก เพื่อรองรับตลาดอาเซียน

เอกสารอ้างอิง (References)

Arpavate, W. (2010). **Principles of Advertising and Public Relations**. Bangkok : O.S. Printing House. [in Thai]

Chaiwatpongskon, M. (2014). **The Development of Homestay Ecotourism Management at Khlongkhon Subdistrict Community, Mueang District, Samut Songkhram Province**. Master Thesis of Business Administration in General Management, Graduate School, Ramkhumhaeng University. [in Thai]

Dabsomdet, K. (2016). “Home Stay Management Based on The Sufficiency Economy Concept A Case Study of Phutai Bann Pone Community Khammuang District Kalasin Province”. **Journal of The Way Human Society**. 4(2) : 310 – 327. [in Thai]

Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports. (2016). **Thai Homestay Standard for Fiscal Year 2016 (Certified for The Year 2016 – 2019)**.

Bangkok : Department of Tourism. [in Thai]

_____. (2016). **Database System**. [Online]. Accessible from:

<http://www.homestaythai.net/Homepages/HomestayList>. Retrieved on June 12, 2016. [in Thai]

Nuntasiripol, S. (2010). **Factors Influencing Selection for Homestay Tourism of People in Bangkok**. Bangkok : Rajamangala University of Technology Krungthep. [in Thai]

Petchjoj, L., Angsuchoti, S, and Chumniprasart, A. (2007). **Statistics for Research and SPSS Application Techniques**. Bangkok : Mission Media. [in Thai]

Pitpreecha, R. (2017). **Power of Public Relations**. Bangkok : 21 Century. [in Thai]

- Pravichai, S. (2017). **Public Relations Strategies in Utilizing Social Media**. [Online].
Accessible from: http://e-jodil.stou.ac.th/filejodil/16_1_572.pdf. Retrieved on
January 10, 2018. [in Thai]
- Sukanthasirikul, K. (2015). **Developing of Service Marketing Capabilities of
Homestay Standard in Ratchasima Province**. Ratchasima : Suranaree
University. [in Thai]
- Taverat, P. (2000). **Research Methodology in Behavioral Science and Social
Science**. 8th Ed. Bangkok : Educational and Psychological Test Bureau,
Srinakharinwirot University. [in Thai]

